

NOVA DOBA

plačano do
Študijska knjižica

dolž. iztis

Ljubljana

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglas za mm višine stolpca 50 p. Reklame med tekstem 70 p.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. pritličje. Telef. 65.
Upravništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Uradniška pragmatika.

Uradništvo čaka in čaka, upa in obupa, kajti dvanaajsta ura že bije in če ne bo kmalu pomoči, mora odnehati ves aparat. V Beogradu pa zavlada rešitev uradniške pragmatike. Na seji zakonodajnega odbora dne 20. tm. se je nadaljevala načelna debata o uradniškem zakonu. Kot govornik je nastopil demokratiški poslanec dr. Svetislav Popović, naglašal je, da ako se bo ta zakon pravilno uporabljal, bo pospeševal konsolidiranje političnih in administrativnih prilik v naši državi. Po sprejetju ustave je bilo treba zgraditi zakon, ki bi izvedel tudi administrativno edinstvo. Izvesti je treba edinstvo uradništva. Za ta zakon bodo glasovali tudi one stranke, ki so protivne vidovdanskim ustavi.

Ako se ta zakon dobro izvede, bo ponehalo nezaupanje tudi pri onem delu naroda, ki pima zaupanja v unitaristično ureditev države. Velik del naroda je danes zapejan ne samo od onih, ki so proti edinstvu, temveč tudi vsled tega, ker je v naši državi toliko neprilik.

Uradniško vprašanje je na dnevnem redu odkar obstoja država. Kako se je šlo na roko uradništvu je pa drugo vprašanje, zlasti v novih pokrajinah se ga je naravnost zapostavljalo, kar so uradniki hridko občutili. Vprašanje rodbinskih dokladov v posameznih pokrajinah ni odgovarjalo enakosti in pravičnosti. Izginiti mora praksa, da posamezni minister upokojuje uradnike po svoji volji. Tu naj se uporabi zakon o ministrski odgovornosti in o upravnem sodišču. Popović je ugovarjal tudi sistemu osnovnih in položajnih plač. Govornik je obširno razpravljalo o členu, ki stavlja vse uradnike razum sodnikov na razpoložanje. Ko bo uradniški zakon razglašen, ne bo v državi niti srezkih načelnikov, niti profesorjev, niti finančnih uradnikov.

V seji 21. tm. je zahteval demokrat Ljuba Davidovič, da izvrši redukcijo uradništva komisija, kateri naj se pridele po en predstavnik vsake strokovne organizacije, nadzira pa naj delo generalne komisije, v kateri se bodo nahajali poleg zastopnikov strank predstavniki teh organizacij. Minister Tričković je obžaloval, da bodo glasovali proti zakonu zemljoradniki in Spahovci. Popović pa mu je odgovoril: »Pare so lek za bedo, ne pa zakon«. Minister želi, da mu pokaže poslanec Reisner pot, po kateri bi prišla vlada do denarja. Ta je pa imenitna.

BLAISE PASCAL.

(Ob tristoletnici njegovega rojstva.)

Pascal je najbolj izvanredni mož, kar jih je rodila Francija, najbolj globok mislec, ki je poveljeval človeštvu. Njegovih del ni veliko, a kolikor jih je, so tako izrazita, da so dala avtorju nemurno sloves.

Blaise Pascal je bil rojen leta 1623 v Clermont - Ferrandu. Že v svoji najnežnejši mladosti je kazal Pascal izvanredno inteligenco. Ko je njegov oče opazil njegovo nadarjenost, je sklenil, da ga bo sam poučeval. Preselil se je v Pariz. Predno sta začela latinščino, ga je poučeval v slovni in mu razlagal izvanredne učinke, kakor o smodniku itd. Pri teh razgovorih je deček hotel vedeti za vse in če ni dobil dovolj razjasnila, je sam še nadalje raziskaval. Nekega dne je udaril s kladivom po pločevinastem kročniku, zapazil je, da je udarec povzročil podoben glas, ki pa je prenehal, ko se je dotaknil kročnika. Hotel je zvedeti za vzrok. Tem poizkusom o glasu so sledili še drugi in kmalu je napisal o tem zelo temeljit članek. Imel je tedaj šele dvanaajst let.

Že v teh letih je pokazal izvanredni talent za matematiko. Njegov oče je

Opozicija naj skrbi, kje naj najde vlada denar. To je vendar njena skrb.

Ubogo uradništvo trpi in strada, v Beogradu se pa na dolgo in široko pomenukuje. Stvar je tako nujna in vsakemu otroku jasna. Uradništvu je treba gnotno pomagati, drugače odpove ves državni aparat. Vsak dobro ve, da je danes državni nameščene največji revež, ki si ne more s to beraško plačo kupiti niti najpotrebnejšega živeža, kaj še drugega. Ako pa trka beda na vrata uradnika, odmeva to tudi pri obrtnikih in trgovcih.

Vlada in poslanci naj to vendar že po tolikih mesecih uvidijo. Malo naj govore, a čimprej kaj ukrenejo. Uganka vendar ni težka, rešena je z eno besedo: Draginji primerna plača našemu vestnemu in narodnemu uradništvu!

Politične vesti.

Delavskega gerenta je dobila občina Trbovlje. Sedanja radikalna vlada je imenovala bivšega komunista urarja Korena v Trbovljah za gerenta občine. Pa še naj kdo poreče, da ni radikalna vlada dovolj socialna ali pa da ni dovolj seriozna, saj je to vendar tisti gospod komunist Koren, ki je bil državi nevaren, dokler se ni spametoval in uvidel, da se od idealov ne da živeti. Daleč smo prišli, lepe stvari se godijo na Slovenskem s tihim privoljenjem klerikalne stranke, ki vzdržuje dogovorno z Radličem tak režim, ki si pri nas dovoljuje take frivolne igre! Živela autonomija!

Povišanje davkov odobreno. V seji finančnega odbora dne 21. tm. se je sprejelo povišanje davkov z 17 proti 13 glasovom. Izredne doklade so za vse vrste zemljiškega davka in znašajo 5 dinarjev na vsak dinar davka in doklade. Nadalje na vse ostale vrste neposrednih davkov 30% to je 30 Din na 100 Din davka in doklad. Kmetje so silno obremenjeni in vrhu tega davki niso pravično razdeljeni.

Anglija proti bolgarski vladi. V Londonu so zadovoljni z govorom našega zunanjega ministra Ninčiča v skupščini. Po sodbi londonskih krogov pride v najkrajšem času do komplikacij za vse sosedbe Bolgarije. Angleška vlada s sedanjo Bolgarsko noče stopiti v nikake zveze, dokler tega ne stori tudi Francoska.

Italija podpihuje Albanijo. Iz Albanije prihajajo žalostne vesti, da je postala naša sosedba vnovič pozorišče držav-

inim navado, da je sprejemal učenjake in na teh sejah se je govorilo o različnih znanostih. Sinček, ki je prisostvoval tem razpravam, je vprašal nekega dne očeta, kaj je geometrija, o kateri je slišal govoriti. Pascal mu je razlagal, da je geometrija znanost, ki uči, kako se tvorijo natančno zmerjeni liki in razmerje, ki vlada med njimi. Mladi Pascal se je popolnoma zatopil v to znanost. Nekega dne ga je našel oče v njegovi sobi, kako je risal oblike z ogljem na tla, vprašal ga je, kaj dela, odgovoril mu je deček: »Iščem koliko so veliki trije koti v tej sliki.« Bil je trikotnik. Slikal je razne oblike, čeprav jim ni znal imen. Krog je imenoval okroglo in črto palico. Ko je oče videl tega mladega genija, je tekel k svojim prijateljem, obstal molče in jokal. Prijatelji so ga vprašali, če se mu je pripetila kakšna nesreča. »Jokam od veselja«, je odgovoril Pascal in jim razložil, kako se njegov sin peča z matematiko.

Ko je bil star devetnajst let je izumel računski stroj, s pomočjo katerega je lahko seštevati ne da bi se zmotil. To delo ga je zelo zmučilo, ne toliko iznajdba sama, ampak predno je razložil delavcem sestavo. Rabil je za to dve leti. S triindvajsetimi leti je izumel ne-

ljanske vojne. Pod italijanskim vplivom sta organizirala Bajram Cur in Ahmed beg Priština v severni Albaniji oborožen upor. Med uporniki se nahaja tudi več italijanskih oficirjev. Cilj vstaje je vreči sedanjo vlado, katere je po mnenju upornikov prodala Albanijo Jugoslaviji in omogočiti povratak Wiedu. Povsod intrigira skrahirana Italija in z njo Nemci in Madžari. Vsem je mlada velika Jugoslavija trn v peti. S temi tujci seveda pa simpatizira naša slovanska sosedba Bolgarija. A iz te moke ne bo nič kruha!

KONCERT CELJSKEGA PEVSKEGA DRUŠTVA V CELJU.

Po daljšem odmoru je zopet nastopilo Celjsko pevsko društvo dne 16. junija 1923 s svojim zelo dobro izbranim sporedom pod spretnim vodstvom pevodje g. C. Pregelja. Mešani kakor moški zbor je nastopil disciplinirano ter takoj pokazal, da se nahaja v spretnih rokah pevovodje, kajti vsakemu migljaju in kretnji dirigenta je sledil in se odzval z največjo pazljivostjo, preciznostjo in točnostjo, kar je napravilo takoj ob nastopu ugoden utis in povečalo napeto zanimanje občinstva. Izmed zborov so bile tri nove skladbe Osterca in Pregelja, ki so se prvič izvajale. Naš priljubljeni E. Adamič je skladatelj, kojega skladbe ne smejo manjkati na nobenem koncertu. Njegove skladbe so res nekaj tako pristnega in narodnega, da si takoj osvoje pot k pevčevi duši in srcu publike. Pesmi: Če ti ne boš moj, Ljubica vstani, pihni luč. Ne maram tebe, so pristno Adamičevega kova, ki so bile dobro izvajane, pravilno prednašane in občinstvu podane, kakor si jih je zamislil skladatelj. Zlasti karakterističen in efektan je bil markato v basih in tenorjih v pesmi: Ne maram tebe, kakor: še polž ima hišo itd. V pesmi: Ljubica vstani, vpihni luč, ni moški zbor, ki je sicer skladbo dobro prednašal, dovolj slišno zgovorjal končni soglasnik »č« in sicer v zlogih luč, ključ in noč. Šumnike se sicer, zlasti v p ali pp stavkih težko dovolj izrazito izgovarja, vendar pa jih je v toliko krepko izgovoriti, da so tudi v p in pp mestih slišni! Pesem Cvetica, za moški zbor ni povsem uspela, ker se gg. pevci, vkljub trudu pevovodje, niso vživeli v njo. Sicer je pa ta ena izmed početnih Adamičevih pesmi, ki se da na klavirju morda prav lepo igrati, katere pa v zboru ne pride do zaželenega efekta in veljave.

Foersterjevo: Povejte ve planine, ki

kak barometer, dal je tudi prvo idejo o omnibusih. Izumel je voziček za nakladanje in odkladanje tovorov. Vsi ti študiji in dela so zrahljali Pascalu zdravje že z osemnajstimi leti, zadela ga je majhna kap, tako da je moral hoditi z bergljami. Uživati je moral samo gorke tekočine, po kapljicah, njegove noge so bile čisto mrtve. Ovijali so mu ude s cunjami namočenimi v žganje, da so se nekoliko ogreli.

Dogodek, ki bi ga spravil skoraj ob življenje, je napeljal njegove misli na verska razmotrivanja. Nekega dne (1654) ko je šel po neillyskem mostu je srečal kočijo, v kateri so bili vpreženi štirje konji. Naenkrat se prva dva splašita in skočita čez mostno ograjo. K sreči se je raztrgala uprega in voz je obvisel na robu. Ta dogodek je globoko vplival na Pascala. Misel na smrt in na večnost mu je plavala pred očmi, sklenil je pustiti sedanjo znanost in se pečati z rešitvijo svoje duše. Postal je zelo pobožen in z dvaintridesetimi leti se je podal v samotni Port - Royal, kjer se je posvetil v pokorilo, da bi kmalu popolnoma uničil svoje zdravje. V Port - Royalu je napisal svoja Provincialska pisma (Lettres Provinciales), s katerimi je branil Arnaulda, katerega so hoteli obsoditi,

je po vsebini, melodiki in figuriranih stavkih ena izmed najlepših skladateljstev, je moški zbor prav dobro prednašal. Imel pa je smolo, ker je v vojašnici začel trobentač trobiti mirozov, ravno med težkim prehodom skladbe v sklepni del, vsled česar so glasovi, zlasti tenorji, v tonaciji malo padli, tako da je postal zbor v zadnjem delu pesmi nekoliko nesiguren, kar pa končno pri občinstvu ni kvarilo odobravanja.

Osterčeva: Doma, je bila kot noviteta dobro izvajana, vendar pa smo pričakovali, da nam bo Osterc podal nekaj bolj samostanega in krepkega. Morda slišimo prihodnjic kako večje njegovo delo, da se nam tako nudi prilika občudovati njegov že znani mladi talent.

Pevovodja Pregelj je v svoji uspehanki, ki se je kot noviteta prvič izvajala, dobro pogodil bosanski kolorit in karakteristiko melodije, katere je mešan zbor temu primerno tudi s fineso prednašal. Moški zbor pa je učinkovito prednašal in izvajal njegovo: Mlada pesem, za katero je žel skladatelj obilo zasluženega priznanja, tako da jo je moral ponoviti.

Po odmoru je mešani zbor krasno prednašal Lajovčevi: Kiša in Pastirčki, zlasti slednja je tako ugajala, da se je morala ponoviti. Pesmi sta komponirani v neenakem petčetrtskem taktu, kar jih dela prvi hip težavne, a izvajali sta se izborno. Zlasti soprani so se v Pastirčkih v visoki legi z g in a izkazali in pokazali, da so tudi Lajovčevim kos, krepko pa jih je podpiral polni in izvežbani alt. Pastirčki so bili mnogo bolj temperamentno izvajani, kakor pa jih je zadnjič pela ljubljanska Glasbena Matica v Celju.

Žal, da je odpadel Dvořakov ženski zbor Rasti, rasti travica. Pevovodji bi priporočali, da s takim izbornim ženskim glasovnim materijalom goji in nastopa tudi z ženskimi zbori.

S sklepno skladbo, Griegova: Nova zemlja, norveškega značaja. »To bil je Olaf Trygvason« — katero je spretno in z občutkom spremljala na klavirju gđc. Novakova, pa je zbor, kakor tudi pevovodja pokazal vso svojo dovršenost. Bariton-solo je bil lep, izrazit in polnoderen. Pesem je bila odpetja z vsem zanosom in brezhibno. Zbor je učinkovito vibriral in prav tajinstveno prednašal mesto: Orgle done, zvonovi — kralj pa govori v skrivnostnem čaru Občinstvo je očarano, polno navdušenja za zbor in pevovodjo kakor elektrizirano obsedelo na stoli. Skladba je tako uga-

kot heretika. Zadnja štiri leta je Pascal bolehal in ni bil za nobeno delo. Naselil se je pri gospe Perrier, svoji sestri, ki je podala zanimiv životopis svojega brata, iz katerega smo posneli posameznosti.

Bolezen je prenašal potrpežljivo in z resignacijo, vzpodbujal je svojo okolico. Zlasti je zelo ljubil reveže. »Zapazil sem«, je dejal, »da najsibjo kakršenkoli revež, zapusti vedno nekaj ko umrje«. Zahteval je, naj prinesejo kakega bolnega siromaka v njegovo sobo, da bi mu stregli, kakor njemu. Želel je, da bi ga prepeljali v bolnico, da bi umrl v družbi siromakov. Zdravniki pa niso dovolili. O polnoči so ga prijeli krči, mislil so da je že mrtve. Vendar je prejel še zadnjo popotnico. »Glejte katerega ste tako želeli«, je rekel župnik stopivši v sobo. Vprašal ga je nato o skrivnostih vere. Bolnik je odgovoril: »Da gospod, vernem vse to.« Ko je duhovnik odšel je zaklical Pascal: »Bog me ne bo zapustil«. To so bile njegove zadnje besede. Izdihnil je v naročju svoje sestre v starosti 39 let. V njegovi suknji so našli listek z napisom: Gotovost, gotovost, veselje, jokaj veselja! Odpoved popolna in sladka!

jala, da jo je moral zbor ponoviti.

V zboru, ki šteje 36 ženskih in 30 moških glasov, so krepki, globoki basi, ki so temelj zboru, čisti in prijetni sopranji ter polni alti, za katerimi tudi ne zaostaja tenor. Pozna se, da sestoji zbor po pretežni večini iz dobro izvežbanih pevcev, katerega vodi s krepko roko za slušni pevovodja, učitelj g. Ciril Pregelj. Pevskemu društvu pa kliče močno krepko naprej po začrtani poti, za ciljem, v čast in proslavo slovenske pesmi, zlasti naše moderne, da bo vreden brat Glasbene Matice v Ljubljani in Mariboru. Š. V.

Celiske novice.

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE. V petek, dne 22. junija se vprizori kot zadnja abonemet-predstava v tej seziji **Rob. Bracc-ova veseloigra »Prava Ljubzen«**. Gostuje Mariborsko narodno gledališče. Mladini vstop zabranjen. Začetek točno ob 20. uri.

Ni za smeh, ne za kratek čas. Stajerski Slovenci smo nekaj imeli svoje državne poslance v dunajskem parlamentu in svoje deželne poslance v graškem deželnem zboru. Glasovali so včasih za vladno, včasih proti vladi, v posebej niso prihajali, saj je bilo njih število premalenkostno, da bi bilo moglo kdaj odločevati. Bili so težki časi, in ko je izbruhnila svetovna vojska in prišlo nad nas ono neskončno gorje, je izgledalo, da nas bo zgodovina izbrisala iz življenja — — — Danes živimo svobodni v svoji narodni državi, naš narod ima svoje poslance v skupščini v Beogradu. Od prvih dni osvobođenja dalje postaja življenje vedno težje. Kulturno, nacionalno in politično imamo vsa prava in vse pogoje za najlepši razmah. Vedno bolj pa narašča nezadovoljnost! Kdo je kriv? Nekaj je bil kriv Dunaj, danes mora po logiki misli biti kriv Beograd. Nekaj nisimo imeli na Dunaju prav nikake besede, v Beogradu pa imamo polno pravo sodelovanje na vsem, kar se godi in vrši pri nas. Ne pošteno in neodgovorno je torej, da odkladamo vso krivdo na Beograd. Imamo vendar poslance izvoljene po volji naroda, može iz naroda, kojim je narod ob zadnjih volitvah izkazal vse zaupanje. Ne moremo se izgovarjati na domačo strankarsko razcepljenost, saj je ni, saj je vendar na celj črti zmagala Slov. ljudska stranka na Hrvatskem pa njen prijatelj in zaveznik Stjepan Radič, ki uživa med hrvatskim narodom prav tisto vsesplošno zaupanje naroda kakor pri nas duhovščina, ki vodi danes usodo slovenskega ljudstva. Pred letom dni so bili vse nesreče krivi trije slovenski demokrati poslanci, oni so bili krivi davkov, draginje, slabe valute, nizkih uradniških plač, nevolje radi službovanja naših fantov v Macedoniji, danes ne delata prav nobene nesreče več dr. Kukec, ne dr. Žerjav, ki že dolgo nista poslanca — in vendar draginja dnevno narašča, uradniške in delavske rodbine stradajo, kakor niso v najtežjih časih vojske, onih ljudskih sleparjev, ki so narodu pred volitvami obečali autonomijo, vojske domov, izboljšanje cest, znižanje davkov, zvišanje plač uradnikom in železničarjem, pa nihče ne kliče na odgovor. To smo Slovenci, bogaboječ in civiliziran narod šlev in hlapcev, ki ne zna misliti in delati po lastni pameti.

Glasbena Matica v Celju. S prihodnjim šolskim letom nastopi na šoli Glas. Matice v Celju važna izprememba v vodstvu tega zavoda. Odboru se je posrečilo angažirati na mesto ravnatelja šole g. Karla Sancina, ki je vsem Celjanom dobro v spominu kot član Zikovega kvarteta. Z g. Sancinom pridobi Glas. Matica odličnega umetnika in pedagoga, ki je že z najlepšimi uspehi deloval kot profesor na konservatoriju Glas. Matice v Ljubljani. Vse stariše, ki hočejo nuditi svojim otrokom uspešen pouk glasbe, opozarjamo, da bo g. Sancin uvedel na šoli Glas. Matice učni načrt, ki je v rabi na šoli Glas. Matice v Ljubljani. Opozarjamo tudi, da se bo v novem šolskem letu uvedel na tej šoli pouk viole, čela, kontrabasa in pihala. Čm se bo prijavilo za posamezne predmete zadostno število učencev. Na ta način nam bo dana prilika vzgojiti naraščaj za bodoči orkester, katerega pomanjkanje je v Celju prav občutno. Treba je tedaj le zadostnega zanimanja s strani občinstva, da se glasbeno življenje v Celju povzdigne. Poziv za prijavo k pouku v raznih instrumentih bo Glas. Matica še pravočasno objavila, da bo ob pričetku šolskega leta na

razpolago primerno število učiteljev za novo uvedene predmete. Opozoriti moramo, da se je Glas. Matica kljub naravnosti obupnemu gnetnemu stanju odločila, nuditi občinstvu čim popolnejši pouk, in je vsled tega dolžnost občinstva, da z obiskom in podpiranjem tega kulturnega zavoda doprinese svoj delež k razvitku glasbenega življenja v Celju.

Prleki vküp. Še ali je ne dugo od tega, ka sen ša v eno krčmo, ka tan malo poslišan, kaj si tak ljudje med soboj gučijo. Som ne gučin dosti, zato pa rojši poslišan, kaj drugi gučijo, ki več znojo kak jas. Kak je to skoro povsod, ke je kaj ljudi, je tudi tu blo par perlekov. Sploh se prleki radi bol po krčmah gor držijo, v cirkvi ga neš tak hitro najša. Eden od teh prlekov je tudi nekaj politizira, kaj pa je nič ne novega, ven smo ali prleki osi precj dobri politikari. Prava je, da smo ali prleki ne Slovenci, da mamó čista poseben jezik in se leži razmimo skoro s kakšnim Srbom, kak pa s kakšnim kranjcem tam z Notranjskega. Zato so ali te prleki tudi en poseben narod, ki bi tudi aji mogli od vlade pogerovati avtonomijo. En čas se mi jo to nekšo hempasto vidlo, da bi prleki meli svojo avtonomijo. Dere pa sen domu priša, pa se v postelo vlega, pa sen celo noč ne moga spati za volo tote avtonomije. Misla sen si, kak bi to lepo bilo, če bi mi prleki meli resen svojo avtonomijo. Prdelamo precj vsega posebno pa živeža. Še sirove kolačke delamo domače. Tudi živine mamó dosti, posebno kuje mamó lepe. Samo na to bi mogli gledati, da bi k Prlekiji, keko mogoče dosti zemle dobili. Če dračji ne, pa bi nekaj anektirali. Če bi že nekaj takšnih keoj prišlo, ki so ne ali pravi prleki, bi se mogli po časi poprlekat, če pa to nebi štel, pa bi naj grunte odali. Pa šli viin s Prlekije. Dere pa bi enok meli Prlekijo vküp, te pa bi se lahko s koli naredili takši prleški plot. Duge kole v zemlo zabiti, zmes pa veje vplesti. Takši ploti so tudi dobri, za to, da zid bi nam priša predrogo. Na eni strani pa bi si naredili lesa, ka bi se lahko kaj viin pelalo, če bi česa preveč pridela. Lesa pa nebi smela biti obrjena dol proti Srbiji, dračje bi nan kakši Srb notri priša, pa še bi nan nazadno jezik pa vero vzeja; zato bi bla lesa bojša tan negi na zgornji strani. To pr mojoj duši nebi tu masto bilo. Lehko bi vse duma pojeli, kaj bi prdelali, naši čehi bi lahko duma soldoke odslužili, penezi pa bi nan tudi vsi duma ostali. Zaj pa bi dobro bilo, ka bi se to hitro napravilo, dokli je čas. Če prle napravimo, bojše vendar bo. Samo to bi rad, ka se pr tem nebi kakša krv prelevala. Za tisto je mi ne, pač pa bi avtonomijo rad ima, zato pa »prleki vküp«, dokli je še cajt. Naši državi pa se vendar te ali nebi moglo več reči SHS pač pa PSHS. — Prleški avtonomist.

Proslava treznosti. Za nedeljo, dne 24. junija se pripravlja ljudsko proslavo »Treznosti« po vseh krajih v Sloveniji. To se tudi podpira od Zdravstvenega odseka za Slovenijo. V pol. okraju Celje proslava odpade, ker so vsled kužne bolezni vsi shodi, veselice in razne prireditve prepovedane.

Mestna dekliška osnovna šola v Celju. Učenke mest. dekl. osnovne šole so tudi letos pod nadzorstvom svojih učiteljic napravile poučne izlete v povzdigo domoznanskega in zemljepisnega pouka. Najmanjši, I. razred, je pohitel dne 11. VI. na Stari grad, II. razred se je popeljal dne 29. V. z avtom v Št. Peter v Savinjski dolini, nazaj grede pa si je ogledal v Petrovčah romarsko cerkev. Pri tej priliki si šteje vodstvo v prijetno dolžnost, da izreka najlepšo zahvalo g. Haselbachu, ki je dal na razpolago avto ter sam vozil od veselja razigrano deco. III. a, III. c in VI. razr. so skupno pohiteli na goro Oljko, ki nudi tako lep razgled po Zgornji in Spodnji Savinjski dolini. Kljub dežju, ki je izletnike nekoliko namočil, je bilo razpoloženje izborna. VI. a, V. a in V. c razr. pa se je izponila srčna želja, videti in pozdraviti našega sivolasega pesnika Stritarja v Rogaški Slatini dne 9. V. Bodi tem potom izrečena najlepša zahvala g. Šternu, ravnatelju zdravilišča, ki je vse pripravil, da so deklice pozdravile pesnika Stritarja ter mu poklonile cvetja in jagod. Zahvala tudi postajenačelniku g. Jakelu, ki je dal direktne vozove do Rog. Slatine ter tako učiteljstvu zelo olajšal nadzorovanje dece. V Rog. Slatini so si deklice ogledale vrelce, nalivalnico, krasne nasade, Z grička, na katerem leži sanatorij Aleksandrovy dom — so videle celo zdravilišče. Pri Sv. Roku, prijaz-

nem gričku nad Šmarjem, se jim je nudil razgled na Boč in Donačko goro. Pohorje in Savinjske planine ter na daljne hruške gore. IV. c razred pa je napravil dne 6. junija pešizlet v Liboje z namenom, da si tam ogleda keramično tovarno. Žal, da je izletnikom dež prekrizal načrte. Izostati je moral ogled tovarne, ker so deklice hitele vedrit v Petrovče. Pa tudi ta dan jim gotovo ostane v spominu, saj ni manjkalo veselega petja in iger. Poučni izleti so zelo priporočljivi. Saj narava je najboljša učiteljica in kar otrok vidi in zaznava v naravi z lastnimi očmi, pod navodilom učitelja, to je trajno pridobljen duševni kapital. In zemlja, ki jo vidi mladina, je naša zemlja, ki je tako lepa, da jo mora vzljubiti vsakdo! — Vodstvo.

Okoliška deška osnovna šola v Celju. Na okoliški deški osnovni šoli je vstopilo v začetku šolskega leta 532 učencev, med šolskim letom je vstopilo 20, izstopilo pa 71 učencev. Na koncu šolskega leta je ostalo na šoli 483 učencev, od katerih se je prijavilo 14 za meščansko šolo in 1 učenec za gimnazijo. Za prestop v višji razred je bilo sposobnih 385, neredovanih je bilo 16, nesposobnih 82. Odpustnico jih je dobilo 29, odhodnico 10. Vsled epidemičnih bolezni škratice in ošpic se zapro vse osnovne šole v soboto 23. tm.

Ljudsko vseučilišče v Celju je imelo v sredo 20. junija ob 18. uri v risalnici meščanske šole svoj letošnji redni občni zbor. Ker ob napovedani uri ni bilo navzočih dovolj članov za sklepčnost, se je vršil v smislu pravil pol ure kasneje občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu članstva. Ugotoviti moramo, da je bila udeležba skrajno pičila, s predsednikom vred se je zborovanja udeležilo devet članic in članov, zborovanje je vodil društveni predsednik g. vladni svetnik Lilek, ki je podal kratko pregledno sliko dela v pretečenem poslovnem letu. Od lepih načrtov se je izvršilo le nekaj, zamišljenih in pripravljenih je bilo pet poučnih tečajev, prijavilo pa se je tako malo obiskovalcev, da se je mogel vršiti le eden sam tečaj iz srbohrvaščine, ki je imel povprečno 22 obiskovalcev. Ostali štirje tečajji so morali odpasti, ker ni bilo prijav za obisk istih. G. predsednik je povdarjal, da je bil odbor agilen in delaven, da so pa zaspali med letom tisti, kojim so bili tečajji in predavanja v prvi vrsti namenjeni. Iz poročil tajnice gđc. strok, učiteljice Debelakove in blagajničarke gđc. voditeljice Zupančičeve povzamemo, da šteje društvo 137 prijavljenih članov in da znaša imovina društva danes Din 1829.—. Imenom preglednikov je stavil g. prof. Kožuh predlog, da se izreče odboru absolutorij in gđc. blagajničarki zahvala. Sprejeto. Pri volitvah je bil izvoljen zopet za predsednika g. vladni svetnik Lilek, ostali odbor pa se je istofako z malimi izpremembami izvolil dosedanj. Pri slučajnostih se je razpravljalo o bodočem delu, ki se bo v jesen nadaljevalo. Mestni občini se je izrekla zahvala za naklonjenost in podporo. Želimo društvu, ki ima velike naloge in cilje več razumevanja v našem občinstvu, onim idealistom pa, ki so vztrajali v delu pri društvu, da vztrajajo i v bodoče.

Predčasni zaldjuček pouka. Z ozirom na naraščajoče širjenje ošpic med šolsko mladino v mestu in na pretečo nevarnost okužitev učencev po škratitici, ki se še vedno širi v najbližji celjski okolici je odredil mestni magistrat celjski kot sanitarna oblast za mesto Celje po zaslišanju mestnega fizikata, mestnega in okrajnega šolskega sveta, da se ukine in zaključi pouk v mestni osnovni deški in dekliški šoli ter osnovni dekliški šoli zavoda šolskih sester in okoliški deški osnovni šoli v soboto, dne 23. tm. — Mestni magistrat celjski, dne 20. junija 1923. Župan: dr. Hrašovec s. r.

Vodstvo šolskih sester v Celju nas naproša za objavo naslednje notice: Vsled šolske stavbe v zavodu bi vodstvo šolskih sester v Celju prodalo posestvo na Starem gradu in sicer hišo z gospodarskim poslopjem, ki stoji tik pred vhodom na razvaline. Poleg ležeče zemljišče obsega skupno okrog 5 oralojnjiv, travnikov in gozda. Ne le zaradi romantične lepe lege temveč tudi vsled zgodovinske važnosti kraja upamo na resne reflektante ter se naj interesentje tozadevno obrnejo naravnost na vodstvo šolskih sester v Celju.

Godbeno društvo železničarjev priredi v slučaju lepega vremena dne 24.

junija t. l. od 11. — 12. dopoldne koncert v parku z prosto vstopnino. Igra polnoštevila godba na pihala.

Godbeno društvo železničarjev naznana, da je edino upravičen pobirati članarino za imenovano društvo g. Kompan Ivan, žel. uslužbenec na postaji Celje, ki pa se mora na zahtevo legitimirati z od društva izstavljeno legitimacijo. Vse druge pobiralce članarine in drugih prispevkov naj p. n. občinstvo zavrne in naznani društvu, da se jih zamore sodnijsko zasledovati. Za godbeno društvo železničarjev Celje: Sedlaček Bogomil t. č. predsednik, Vodeb Mihael t. č. tajnik.

Občni zbor Ciril-Methodovih podružnic, sklican za danes, petek 22. tm., se preloži na nedoločen čas.

Mestno gledališče v Celju išče gledališkega mojstra. Prošnje je nasloviti na Dramatično društvo v Celju.

Nova lekarna v Celju. Mag. pharm. g. Fedor Gradišnik je otvoril 20. junija novo lekarno v Cankarjevi ulici. Sedaj ima mesto Celje tri lekarnе.

Dijaški kuhinji v Celju so darovali abiturijenti tukajšnje gimnazije K 800.—, ker je glavarstvo zaradi širjenja škrlatice prepovedalo običajno abiturijentsko slavnost. Denar se dobi v upravnistvu »Nove Dobe«.

Hotel Balkan. Dnevni večerni koncert od 20. do 23. ure, ob nedeljah in praznikih tudi od 10. do 12. ure. Igra salonski trio. Senčnat vrt. Priporočla se za obilni obisk Drago Bernardi, hotelir.

Modno in manufakturno trgovino je otvoril v Aleksandrovi ulici št. 4. g. Jože Zabukošek. Priporočla se za obilen obisk. Opozarjamo na današnji oglas.

Francoski psihater g. dr. Eugen de Gyn pride v Celje. V soboto, dne 23. tm, ob pol 9. uri zvečer bo priredil znani francoski psihist, dr. de Gyn, v dvorani hotela »Union« v Celju znanstveno predavanje, združeno z eksperimenti iz telepatije, mnemotehnike, sugestije, autosugestije, hipnoze, hipnoze živali i. t. d. Ta učenjak je prepotoval velik del Evrope z namenom, da na podlagi moderne vede osvetli delovanje raznih profesionalnih »telepatov«, ki nastopajo povsod in varajo ljudstvo ter si s tem služijo denar. Predaval je v večini mest naše države in vzbudil zlasti z živalskimi hipnozami splošno občudovanje in zanimanje. Raznim eksperimentom na lastnem telesu (regulacija pulsa, zoženje in razširjenje očesne punčice po lastni volji, obvladanje bolečin itd.) se gledalci niso mogli dovolj načuditi, ker pri nas nismo še videli kaj sličnega. Zato pa naj pride vsak, kdor hoče prisostvovati predavanjem in pojasnilnim eksperimentom učenjaka, ki se je kot zdravnik in dušeslovce žrtvoval za to, da pouči in opozori človeštvo naj se ne da varati od raznih lažitelevatov, v soboto 23. tm. v dvorani hotela »Union«. Predavanje se vrši v slovenščini. Predprodaja vstopnic v trafikii g. Kopač, Aleksandrova ul.

Celjska »Orjuna« demantira vest, da bi bil carinik g. Kislih, njen član.

Kužne bolezni, škrlatica, ošpice, varnostne mere. Da se nadaljno širjenje škrlatice, ošpic in drugih epidemij prepreči in iste čimprej zatre, odreja sporazumno z mestnim magistratom v Celju kot zdravstveno oblastjo za celjsko mestno občino, da se iz oziro javnega zdravstva do preklica ne dovoljujejo nikake veselice, shodi in slične druge prireditve ob katerih se shajajo večje množice ljudi in katere ima policijska oblast vzeti na znanje odnosno jih dovoliti. To se daje občinstvu na znanje in ravnanje s pripombo, da se bode te varnostne mere ko preneha nevarnost preklekalo. Okrajno glavarstvo — polic. oddelek v Celju dne 19. junija 1923. Za vladnega svetnika: dr. Senekovič s. r.

Konji so zavozili danes popoldne v vrata podružnice kreditne banke. Ena šipa je zdrobljena in napisna tabla na desni strani uničena.

Elektrifikacija Slovenije. Beograjski »Preporod« z dne 19. tm. piše o elektrifikaciji Slovenije: »Vsled iniciative celjske občine in nekaterih velikih bank v Ljubljani in Celju so se te dni začeli baviti v vprašanem, o ustanovitvi velike akcijske družbe za elektrifikacijo Slovenije. Ministrstvu trgovine in industrije je bila vposlana prošnja, v kateri se prosi poleg odobrenja ustanovitve take družbe tudi pomoč države v to svrhu, ker ta dela zahtevajo velike svote. Kapital 10 milijonov dinarjev ne zadostuje za izvršitev elektrifikacije, ki bi donesla ogromne koristi državi in isto tako industriji Slovenije«.

Autovožnja Celje — Doberna. Od 20. jun. naprej vozi topliški autobus po sledečem voznem redu: Odhod iz Celja ob 10.45 dopoldne in ob 15. popoldne, odhod iz Doberne ob 6.15 dopoldne in ob 12.15 popoldne. Za izletnike iz Celja in okolice ob nedeljah in praznikih ostane znižana cena Din 600 za celi voz (14 sedežev) sem in tja, še nadalje v veljavi. Auto pelje po naročilu izletnike ob 8. zjutraj iz Celja in ob 18. zvečer iz Doberne nazaj.

Licitacija mesa. Na osnovu naređenja gosp. Ministra Vojne in Mornarice F. P. br. 3260 od 1. maja tek. god. održat će se Javne ustimene licitacije po odredbama čl. 86. do 98. Zakona o državnem računovodstvu i sa najpovoljnijem ponudjačem zaključiti pogodbe za isporuku potrebnih dnevnih količina mesa za ishranu vojnika za vreme liferovanja od 1. avgusta do kraja septembra ove godine po predpisanim uslovima i to: 1. Kod intendanture Dravske divizijske oblasti u Ljubljani na dan 11. jula ove godine u 11 časova pre podne za garnizon Ljubljanski, kaucija iznosi 35.000 dinara. 2. Kod Komande vojnog okruga u Celju na dan 9. jula ove godine u 11 časova pre podne za garnizon Celje, kaucija iznosi 18.000 dinara. Uslovi po kojima će se ove licitacije izvršiti, mogu se videti svakog dana u intendanturi Dravske divizijske oblasti u Ljubljani i Komande vojnog okruga u Celju. Označene kancije polaže se u gotovom novcu ili vrednostnim papirima po čl. 88. Zakona o državnem računovodstvu na dan licitacije 10 časova pre podne na blagajni navedenih Komanda. Svaki ponudjač (licitant) obavezan je, da preda na dan licitacije predsedniku komisije pismena svedočanstva nadležne trgovačke komore o svojim preduzimačkim podobnostima i sposobnostima za ovu liferaciju, kao i overenje poredkih vlasti, da je svoju radnju prijavio i platio porez za tekoće tromesečje. Iz kancelarije intendanture Dravske divizijske oblasti F. Br. 9. 122 od 13. juna 1923 godine u Ljubljani. 3—

Važno opozorilo za izseljenike! Generalni izseljeniški komisarijat v Zagrebu (Kamenita ulica broj 15) je prenehal z dnem 8. junija 1923 s svojim poslovanjem in je preda svoj posle izseljeniškemu odseku pri Ministrstvu za socijalno politiko v Beogradu. Pri rečenem ministrstvu se je objednem ustanovil »sve-tovalni odbor« v zadevah izseljevanja, ki bo v bodoče reševal prošnje za dovolitev izselitve, prizadeto občinstvo, ki se namerava izseliti, se opozarja, da so vse osebne intervencije pri generalnem izseljeniškem komisarijatu, kakor tudi pri izseljeniškem odseku ministrstva za socijalno politiko brezuspešne. Vse prošnje se rešujejo le pismenim putem.

Kino Gaberje predvaja od 21. do vstevši 24. junija »Napoleon v Schönbrunu«. Senzacionalna historična drama v 6 dej. Prekrasni posnetki okolice in dvora.

RAZGLAS.

Glasom dopisa komande vojnega okrožja Celje št. 11.560 z dne 14. maja se bo vršil dne 26. tm. ob 8. uri zjutraj za mesto Celje na »Glaziji« ob Ljubljanski cesti popis živine (konj, oslov, mežgov, volov in bivolv), voz (osebnih, tovornih in vprežnih), vprege (vprežne in jahalne), avtomobilov (osebnih in tovornih z vsemi pritlikinami), motociklov brez in s priklopnim vozom, biciklov s pomožnim motorjem, triciklov izvemših navadnih biciklov. S tem pozivljamo vse lastnike zgoraj omenjene živine, vozil, vprege itd., ki bivajo v območju, mesta Celje, da privedejo svojo lastnino k popisuvanju točno ob pol 8. zjutraj na določen kraj. — Posebnih uradnih pozivov posameznim osebam ne izdamo. Vsak lastnik se mora pri priloži na »Glaziji« javiti službenemu organu mestnega magistrata. Lastnike opozarjamo na strogo kazen, ki jih bo zadela v slučaju, da se temu pozivu ne odzovejo ali pa prikrivajo zgoraj navedene predmete. Nevednost o tem razglasu jih ne bo opravičevala. — Mestni magistrat celjski.

Narodno gospodarstvo.

H M E L J.

VII. poročilo Hmelj. društva o stanju hmelj. nasadov pri nas in drugod. Zatec Č. S. R., 16. 6. 1923. V precejšnjem delu glavnega okoliša v okolici Horosedel so nasadi prav čvrsti, trte so dorasle do 1/2 drogov oz. žic, dobivajo panoge in so le malo okužene po

mrčesu; v drugem delu tega okoliša pa je stanje le srednje, trte so dorasle le 1/3 drogov ter so listi precej okuženi po ušci. Tu se najdejo nasadi, kateri so že poprej trpeli po bolhaču ter so sedaj slabotni in zaostajajo v rasti.

Ob Ogri je stanje v glavnih legah tudi ugodno; poleg krepkih, so pa tudi zaostali nasadi. Ker je lega nizka, se tu nahaja obilo mrčesa, zoper katerega se hmeljarji vztrajno borijo.

V šumskem okolišu so nasadi zaradi poznega obrezovanja in poškodovanja po bolhaču zelo zaostali; trte so do 1/4 kvečjemu do 1/2 drogov, v mnogih nasadih pa komaj 1—1 1/2 m visoko zrasle ter so zelo slabotne. Tudi v ostalih legah okoliša je stanje prav različno. Obče se lahko reče, na je 1/4 dobra do prav dobra, 1/2 srednja, 1/4 pa prav slaba. Vreme je skrajno neugodno; nočna toplota pa znaša komaj + 5° R. Že 14 dni je vidi, da rastlina zaostaja v razvoju; to dokazuje dejstvo, da postajajo listi v zgornjih delih trte rumenkasti. Glede mrčesa je stanje skoro isto, kot je bilo povodom našega zadnjega poročila. V že škropljenih nasadih se je mrčes vnovič pojavil in hmeljarji nadaljujejo škropljenje, daš povzročuje to obilo stroškov. Mnogo je tudi hmeljarjev, kateri ne ukrenejo ničesar v obrambo mrčesa. Tople noči in solčno vreme je nujno potrebno. Cene 1050 — 1120 Kč za 50 kg. Razpoloženje in cene zelo čvrste. Sigurno je že danes, da se cene ne bodo znižale, če se bo tudi stanje nasadov zboljšalo. — Savez hm. društev.

Dobava drv. Pri intendanturi komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu (Gajeva ulica 30 a) se bo vršila dne 6. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 25.000 m³ trdih drv za potrebe zagrebske garnizije v času od junija 1923 do 31. marca 1924. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobava nosilnih vzmeti za lokomotive in tenderje. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 6. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 203 komadov nosilnih vzmeti za lokomotive in tenderje. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava podnožnic iz trsja. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 4. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5000 podnožnic iz trsja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava naftalina, salmiaka in caherlina. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 6. junija 1923 ofertalna licitacija glede dobave 200 kg naftalina, 100 kg salmiaka v gručah in 10 kg caherlina. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava manometrov in ur za merjenje brzine. Pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 5. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 50 manometrov in 25 ur za merjenje brzine. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dnevna kronika.

Osebna vest. Okrajni šolski nadzornik g. Pavel Fleré v Ptujju je imenovan za referenta za ljudskošolstvo v Sloveniji v naučno ministrstvo v Beograd. V učiteljskih vrstah, ki cenijo tega izvrstnega šolnika, bo to imenovanje vzbudilo gotovo zadoščenje. Želimo delavnemu možu na novem mestu uspeha v prid naši narodni šoli!

Umrli je v Šoštanju g. Franc Štor. posestnik, čevljarski mojster in občinski svetovalec. Blag mu spomin!

Etna še vedno bruhala, lava pustoši. Vedno strašnejše vesti prihajajo iz Sicilije. Etna nevdružno bruhala, lava pa požiga vse v okolici. Mesto Linguaglossa je uničeno. Čeprav ni nobene moči, da bi se ustavila katastrofa, prebivalstvo še vedno sili v mesto in upa na čudež, ki bo rešil mesto. Lava je zasula tudi mesto Casteno. Pojla so vsa uničena. Zgornji del Etna je zavil v grozni plamen. Železnica okoli Etna je na sedmih krajih porušena. Število beguncev je že nad 30.000. Mussolini je odpotoval na kraj nesreče. Papež je daroval 25 tisoč lir za begunce. Ljudstvo prireja povsod procesije.

Katastrofalno bruhanje Etna. Musso-

lini se je pripeljal 21. tm. na Sicilijo. Iz Messine se je takoj odpeljal na mesto katastrofe. Tok lave, ki je širok en kilometer in 7 m visok, napreduje 15 m na uro. Glavni rokav lave je pokril vasi Casazzo in Cotigno, o njih ni nobenega sledu več. Od tega rokava se je odcepil nov rokav, ki je krenil naravnost proti železniškiemu postajnemu poslopju v Castiglione. Vali se sedaj v Linguaglosso.

Od Prve in edino strokovne šole za strojepisje in stenografijo. Ant. Rud. Legat, Maribor. Dela k zopetni otvoritvi šole napredujejo jako hitro. Vsi rokodelci so popolnoma zaposleni, da dovedejo veliko in krasno učno dvorano svojemu namenu. Šola se opremi popolnoma novo in moderno, ter boede nekaj dni pred otvoritvijo brezovbežno razstavljena občinstvu. (Vrazova ulica 4, blizu reške). Priporoča se, vpisovanja izvršiti že sedaj, ker se prijave za stenografijo po 2. juliju ne bodo upoštevale. Da se obisk šole vsakomur omogoči, se je stalni učni honorar na Din 8.— za uro, svoj, ki je gotovo jako zmerna. Za invalide in uboge učence je predvideno znižanje šolnine. Vpisovanja in pojasnila dnevno v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, tel. 100.

Državno žensko učiteljske v Mariboru. Vpisovanje v I. letnik se bo vršilo na praznik v petek, 29. junija 1923 med 8. in 11. uro v I. nadstropju šolskega poslopja na Zrinjskega trgu. Predložiti je treba: krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, lepopisni zvezek, nekaj rizz in nekaj ročnih del. V I. letnik se sprejemajo telesno in duševno zdrave učenke, ki dovršijo vsaj s 15. sept. 1923 15. leto, oziroma učenke, ki jim Višji šolski svet na posebno prošnjo, ki se vloži pri ravnateljstvu, iz posebnih ozirov izpregleda dobo do dovršenega 15. leta (največ 6 mesecev). Od 11. dalje bo preiskal vse vpisane učenke uradni zdravnik, nato se bodo vršili pismeni sprejemni izpiti iz slovenščine in računanja, popoldne pa ustmeni. Učenke, ki so uspešno dovršile nižji srednji šolo, licej ali IV. razred meščanske šole, položijo izpit samo iz glasbe in petja. V jesenskemu terminu se bo sprejelo samo toliko gojenk, da skupno število ne presega 40.

Sprejemni izpit v I. letnik drž. možkega učiteljskega v Mariboru. Vpisovanje v I. letnik omenjenega zavoda se vrši 28. junija od 11.—12. ure v ravnateljstvu. Učenci, ki so dovršili IV. gimnazijski ali realčni razred ali nastavni razred meščanske šole, vstopijo v I. letnik brez izpita, dokazati morajo le, da imajo posluh za glasbene predmete. Vsi drugi učenci delajo dne 29. junija od 8.—12. ure pismeni, dne 30. junija popoldne ob 2. uri pa ustmeni sprejemni izpit. Vsak učenec naj prinese s seboj zadnje šolsko izpričevalo in krstni (rojni) list. Uradni zdravnik bo pri vsakem učenecu določil, če je duševno in telesno sposoben za učiteljski stan. Jeseni bo sprejetih v I. letnik le toliko gojencev, v kolikor bo to prostor dopuščal. — Ravnateljstvo.

Padeč zračnega letala. Dne 18. tm. okoli 11. ure je padlo neko vojaško letalo vsled defekta na motorju v bližini leskovške železniške postaje in se razbilo. Aeroplan je bil na potu iz Novega Sada v Skopje. Dva častnika, ki sta potovala v njem, sta nepoškodovana in sta ostala v Leskovcu.

Inteligentna taščica. Na postaji New Hope so opazili prebivalci neko taščico, ki z nestrpnostjo pričakuje vedno isti vlak. Kakor hitro se vlak ustavi na postaji, se spusti iz bližnjega drevesa mala taščica in zleti pod poštni voz. Tam dol pod vagonom v malem kotičku nad parno cevjo je malo gnezdece. Ptčica se postavi na robu gnezdeca in pogleda vanj, če je vse v redu. Kajti v gnezdecu je pet modrih jajčkov, ki jih ogreva para v cevi. Nestrpnno pričakuje dneva, ko bo pet drobnih ključkov začvčkalo v beli svet.

Prosveta.

E. Gangl: »Sin«. Drama v štirih dejanjih. Drugi natisk. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena elegantno vezani knjigi 24 Din. Pisatelj pravi sam v uvodu drugega natisa: Prvič so igrali »Sin« v Ljubljani leta 1898, pod režijo odličnega igralca R. Inemana. Naslednje leto je izšla drama v tisku pri Gabrščku v Gorici. Svoje delo sem takrat posvetil Antonu Aškercu, ki se je živo zanimal za dramatiko in je tudi sam začel pisati drame. (Izmajlov,

Red sv. Jurja, Tujka). Poslej so »Sin« igrali po vseh večjih in manjših odrih skoroda nešteto krat — vsaj jaz ne vem števila. Kdo me je tudi vprašal? Malokdo! Pa še ti povečini: »Igramo v ta in ta namen. Dovolj, da uprizarimo »Sin« brezplačno. Morda še sam primakneš kaj v označeni namen...«. Vsaj to se je zgodilo, da je knjiga prvega natisa popolnoma razprodana. Ker pa še vedno povprašujejo po njej, a povpraševalcem ni mogoče ustreči, prihaja »Sin« v drugem natisu na svetlo...

Nagradno natječanje odnoseče se na BERSON GUMENE PETE i BERSON GUMENE POTPLATE. Na 7. svibnja 1923. održanoj sjednici sudskonatječajnog kolegija pogledom nagradnog natjecanja za najbolji odgovor glede prednosti nošenja Berson gumenih peta i gumenih potplata jesu od 1524 prispjelih odgovora slijedeće nagrade dopitane: I. nagrada u iznosu od Din 2000.— g. Rudolfu Kralju, Kr. gospod. komesaru u Zagrebu. — II. nagrada u iznosu od Din 1000.— g. Petru Raduloviću, redarstvenom činovniku u Beogradu. — III. nagrada u iznosu od Din 500.— gđici Mili Burkelj, činovnici Konzumne zadruge u Ljubljani. — Zatim 30 nagrada po Din 100.— i 50 nagrada po Din 50.—

OMARA

dobro ohranjena 2'75 m široka, 2'75 m visoka, iz mehkega lesa se po ceni **proda.** Izve se v gostilni Podraž na Bregu. 2—2

Učenec se sprejme

takoj za modno in manufakturno trgovino v Celju. Naslov v upravi »Nove Dobe« 1

Lokal

v sredini mesta Celje, primeren za manjšo trgovino, obrt ali pisarno, se z opravo (šte-laje in pudl) ali pa brez iste

takoj odda.

Poizve se pri Fr. Jager, Celje, Kralja Petra cesta 22. 1

Zamenjava stanovanja.

Stanovanje, obstoječe iz dveh sob, kuhinje in drugih pritliklin v novi vili v Ljubljani se zamenja za stanovanje z dvema ali večimi sobami in kuhinjo v Celju. Ponudbe na naslov: Franjo Magdič v Krškem ob Savi. 2—1

Meblovano sobo

išče privatni uradnik. Ponudbe na upravo lista. 2—1

Sprejmejo se

trije dijaki

— strogo nadzorstvo. Breg 28. I. 3—1

Mestno gledališče v Celju

gledališkega mojstra.

Ponudbe je nasloviti na Dramatično društvo v Celju. 1

Proda se

hiša

v bližini kolodvora. Poizve se pri tvrdki Marija Baumgartner, Gosposka ul. 25. Celje.

Trg. učenec

ki ima veselje do trgovine, priden, pošten, z boljšo šolsko izobrazbo, se sprejme pri tvrdki IVAN ROJNIK, Slovenj-gradec. 3—2

Trgovski sluga

16—20 let star, priden in pošten, se sprejme takoj. Ponudbe na »poštni predal 3« v Celju. 2—1

Učenec

z dobrimi šolskimi izpričevali, se sprejme s 1. julijem v elektrotehnični veletrgovini Karol Florjančič v Celju. Dobiva mesečni prispevek za hrano. 4—1

Vila dr. Pečnik Rogaška Slatina.

Zdravniška penzija, sanatorij. Za bolne na notranjih boleznih, za oslabele in počitka potrebne, za katarje pljučnih vršičkov. Vsa moderna zdravilna sredstva. Obilna izvrstna hrana. Krasna južna lega. Prospekti. 4-2

Prvo mesto.

Enonadstropna vila v Rogaški Slatini, v jako dobrem stanju, lepa lega, 11 prostorov, brez vsakega bremena s priložno 2 orala zemlje (sadni vrt, travnik, gozd), vrednost 1¹/₂ - 2 milijona. Proti vknjižbi na prvo mesto **lече se 100.000 do 160.000 kran** proti 12 do 15% (tudi 18%). Ponudbe pod »Sotla« na upravo »Nove Dobe«. 2-1

Elegantne jopice

iz angleške volne,

jumperje, pletene in kvačkane, izdelujem najceneje. Volna razne barve in kvalitete na izbiro.

Stroina pletilnica
B. Pušnik v Vojniku.

JETIKA!

Dr. Pečnik ordinira za pljučne bolezni vsak torek in petek v Št. Jurju ob juž. žel. v Slatini pa za notranje bolezni. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Opozorilo!

Bivši moj uslužbenec g. BREZOVŠEK je po nekod inkasiral v mojem imenu zavarovalnino za banko »Slavija«. Ker je on odšel, nimam od njega natančnega obračuna, zato prosim, da se vsi tisti, kateri so njemu kaj plačali, zglase pri meni. Ob enem opozarjam, da nadaljnjih plačil g. Brezovšku ne priznam, ker je izstopil iz moje službe.

CELJE, 18. 6. 1923.

3-3

Dragotin Gobec,

glavni zastopnik banke »Slavije«.

Pokusite

Žiko

in se prepričajte, da ni okusnejše kave, Nardomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalescente. Številna priznanja na razpogo. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Prazarna „Žika“, d. z. o. z. Ljubljana. Rož. dol.

Oglejte si
manufakturno
trgovino

J. KUDIŠ

Gaberje št. 3

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina

NA DROBNO!

55 50-24

NA DEBELO!

PRIPOROČA

svojim cenjenim odjemalcem veliko množino inozemskega blaga kakor sukno za moške in ženske obleke, čefir, šifon, vse krojaške potrebščine ter raznovrstno manufakturno blago po zelo

nizkih cenah.

Novi vozni red veljaven od 1. junija 1923.

Proga Maribor - Ljubljana.

Proga Ljubljana - Maribor.

B. vl.	Oseb. vl.	B. vl.	Ex.	Oseb. vl.		Postaje	B.	P.	Ex.	P.	B.	B.	P.	B.	B.	P.	P.							
1 ⁴⁰	2 ²⁵	5 ²⁵	9 ⁴⁴	13 ²⁰	13 ⁵⁴	14 ¹⁰	16 ⁰⁵	17 ²⁰	21 ¹⁰	23 ⁵⁰	odh.	Maribor	prh.	3 ²⁰	9 ³²	—	12 ¹⁵	14 ³⁵	14 ⁴⁹	16 ¹⁷	—	23 ³⁵	22 ⁰⁷	4 ¹²
—	—	5 ⁵⁷	10 ¹⁵	13 ⁵¹	—	—	16 ⁴¹	17 ⁵¹	21 ²⁶	0 ²¹	prh.	Pragersko	odh.	—	9 ⁰²	—	11 ⁴³	—	—	15 ⁴⁸	—	—	21 ⁴⁷	3 ⁴⁰
—	—	6 ⁰²	10 ²⁰	13 ⁵³	—	—	—	17 ⁵⁶	—	0 ³⁴	odh.	Pragersko	prh.	—	8 ⁵⁷	—	11 ⁴²	—	—	15 ⁴⁶	—	—	21 ³²	3 ³⁶
—	—	6 ¹²	10 ³⁰	14 ⁰³	—	—	—	18 ⁰⁶	—	0 ³⁴	odh.	Slov. Bistrica	prh.	—	8 ⁴⁸	—	11 ³³	—	—	15 ³⁷	—	—	21 ²³	3 ²⁹
—	—	6 ²⁵	10 ⁴⁴	14 ¹⁵	—	—	—	18 ²²	—	0 ⁴⁸	odh.	Poljčane	odh.	—	8 ³⁷	—	11 ²²	—	—	15 ²⁶	—	—	21 ¹²	3 ¹⁸
—	—	6 ³⁴	11 ¹³	15 ²⁵	—	16 ⁰⁸	—	18 ⁵¹	—	1 ¹⁷	odh.	Grobelno	odh.	—	8 ⁰⁸	—	10 ⁵⁰	13 ⁴³	—	14 ⁵⁷	—	—	20 ⁴³	2 ⁴⁸
2 ⁴⁵	3 ²⁸	7 ¹⁴	11 ¹³	15 ⁴⁷	14 ⁵⁸	15 ¹⁷	—	19 ¹⁴	—	1 ³⁷	prh.	Celje	odh.	2 ¹⁰	7 ⁴⁵	—	10 ²⁶	13 ²⁵	13 ⁴⁰	14 ³⁴	—	22 ³³	20 ²⁰	2 ²⁶
2 ⁵⁷	3 ²⁹	7 ²⁰	11 ³⁸	15 ⁵³	14 ⁵⁹	15 ²⁷	—	19 ¹⁷	—	1 ⁴⁴	odh.	Celje	prh.	2 ¹⁵	7 ⁴⁰	—	10 ²¹	13 ¹⁶	13 ⁴⁴	14 ²⁵	—	22 ²¹	20 ⁰⁹	2 ⁰⁴
—	—	7 ³³	11 ⁵¹	16 ⁰⁷	—	—	—	19 ³⁰	—	1 ⁵⁷	odh.	Laško	odh.	—	7 ²⁷	—	10 ⁰⁷	—	—	14 ¹²	—	—	19 ⁵⁶	1 ⁵¹
—	—	7 ⁴³	12 ⁰¹	16 ¹⁷	—	—	—	19 ⁴⁰	—	2 ⁰⁷	odh.	Rimske toplice	odh.	—	7 ¹⁷	—	9 ⁵⁶	—	—	14 ⁰²	—	—	19 ⁴⁶	1 ⁴¹
—	3 ⁵⁶	7 ⁵³	12 ¹¹	16 ²⁸	15 ²⁵	—	—	19 ⁵⁰	—	2 ¹⁷	prh.	Zidani most	odh.	1 ⁴⁸	7 ⁰⁶	—	9 ⁴⁴	—	13 ¹⁸	13 ⁵¹	—	—	19 ³⁵	1 ³⁰
—	4 ⁰⁶	8 ⁴⁰	12 ²⁰	16 ⁴³	15 ³⁵	—	20 ⁵³	20 ⁰⁵	—	2 ³²	odh.	Zidani most	prh.	1 ³⁶	6 ⁵³	7 ¹⁹	9 ⁵⁴	—	13 ⁰⁸	13 ³⁶	18 ⁰⁵	—	19 ¹⁹	1 ¹⁷
—	5 ¹²	10 ¹³	14 ⁰⁰	18 ²¹	16 ⁴¹	—	21 ⁰⁰	21 ³⁷	—	4 ⁰⁴	prh.	Ljubljana	odh.	0 ³²	5 ²⁸	6 ¹⁵	8 ⁰⁰	—	12 ⁰²	12 ¹⁰	17 ⁰⁰	—	17 ⁵³	23 ⁵²

*) se ustavlja od 1. junija do 30. septembra.

Proga Zidani most - Zagreb.

Proga Zagreb - Zidani most.

B.	O.	Ex.	O.	O.	B.	B.	O.		Postaje		O.	B.	O.	B.	O.	O.	Ex.	B.	B.
—	23 ⁵²	6 ¹⁵	5 ²⁸	12 ¹⁰	—	17 ⁰⁰	17 ⁵⁵	odh.	Ljubljana	prh.	10 ¹³	10 ⁴²	14 ⁰⁰	—	16 ¹¹	21 ³⁷	21 ⁵⁸	—	4 ⁰⁴
1 ⁴⁰	23 ⁵⁰	—	5 ²⁵	9 ⁴⁴	14 ¹⁰	13 ²⁰	17 ²⁰	odh.	Maribor	prh.	12 ¹⁵	12 ¹⁵	16 ¹⁷	14 ³⁵	—	22 ⁰⁷	—	23 ³⁵	4 ¹²
—	4 ⁴¹	7 ³⁶	8 ¹⁰	14 ⁰⁰	—	18 ²¹	20 ⁰⁴	odh.	Zidani most	prh.	8 ⁰²	9 ¹⁸	11 ⁵⁷	—	15 ⁰⁶	19 ⁰⁴	20 ²⁶	—	1 ⁰⁴
4 ³²	6 ⁰⁷	8 ⁴⁴	9 ³⁷	15 ²³	16 ⁵⁴	19 ²⁰	21 ³⁴	odh.	Brežice	prh.	6 ⁵⁸	8 ²¹	10 ⁴⁰	11 ⁵⁵	13 ¹⁷	17 ⁴⁰	19 ²⁴	21 ⁰⁴	23 ⁴⁷
5 ¹⁰	7 ⁰³	9 ²²	10 ²⁶	16 ¹⁷	17 ³²	20 ⁰⁴	22 ²⁹	prh.	Zagreb	odh.	5 ⁵⁴	7 ⁴²	9 ³⁴	11 ⁰⁷	12 ⁴⁰	16 ¹¹	18 ⁴⁰	20 ¹⁴	22 ⁴⁶

Celje - Dravograd.

Dravograd - Celje.

Osebn. vlaki					Osebn. vlaki					
4 ^{25*}	7 ⁵⁰	15 ³⁰	20 ³⁰	odh.	Celje	prh.	7 ⁰⁰	11 ⁰⁵	18 ⁴⁵	21 ³⁸
4 ³⁹	8 ⁰⁴	15 ⁴⁴	20 ⁴⁴	odh.	Petrovče	odh.	6 ¹⁰	10 ⁵¹	18 ³¹	21 ⁴⁸
4 ⁴⁶	8 ¹¹	15 ⁵¹	20 ⁵¹	odh.	Zalec	odh.	6 ¹⁰	10 ⁴⁶	18 ²⁶	21 ³³
4 ⁵⁷	8 ²²	16 ⁰²	21 ⁰²	odh.	Sv. Peter v S. d.	odh.	6 ³⁰	10 ³⁰	18 ¹⁶	21 ²³
5 ⁴⁸	9 ⁰⁸	16 ⁴⁸	21 ⁴⁸	odh.	Šoštanj	odh.	5 ⁴⁷	9 ⁵²	17 ³²	20 ³⁴
6 ⁰⁰	9 ³⁰	17 ¹⁵	22 ⁰⁰	odh.	Velenje	odh.	5 ³⁴	9 ⁴⁰	17 ²⁰	20 ²²
—	10 ⁴²	18 ²⁸	—	odh.	Slovenjgradec	odh.	—	8 ⁰³	15 ⁴⁷	—
—	11 ⁰⁵	18 ⁵²	—	prh.	Dravograd	odh.	—	7 ³²	15 ¹⁷	—

* vozi ob nedeljah in praznikih od 1. junija do 30. septembra.

Kumno, janež, rdečo deteljo, lipovo cvetje, suhe gobe itd.

plačuje najbolje:

Sever & Komp., Ljubljana.

5-3

Priporočam se za izdelovanje

modernega pohištva

iz vsakovrstnega tuzemskega, kakor tudi inozemskega lesa. Brza in solidna postrežba. 10letna garancija in veliko znižane cene. **Spalne sobe vedno v zalogi!** 18-7 s

Franjo Korun
(Wagner)

Št. Jurij ob Taboru (S. d.).

Hotel in restavracija „Balkan“
Celje, Gosposka ulica št. 7

Dnevno večerni koncert

od 20. do 23. ure ter ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. ure.
Igra salonski trio. Senčni vrt.

Za mnogobrojni obisk se najvljudneje priporoča

Drago Bernardi,
hotelir

Predstojništvo mestne občine v Šoštanju naznani, da je umrl dne 21. junija t.l. njen svetovalec, gospod

Frane Štor

posestnik in čevljarski mojster v Šoštanju

Pogreb pokojnika bo dne 23. tm. ob 4. uri popoldne na pokopališče Sv. Mihaela pri Šoštanju.

Mestna občina ohrani pokojniku hvaležen spomin.

Županstvo Šoštanj.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril

modno in manufakturno trgovino

v Celju, Aleksandrova ulica št. 4.

Cene zmerne!

Postrežba točna!

Priporoča se za obilen obisk

Jože Zabukošek.

Fedor Mikič.

Alkohol in šola.

(Konec.)

Razmerje vrednosti dela abstinenta in neabstinenta v vseh 27. poskusnih dnevih je kakor 100 : 93,8. Če izpustimo prvih 6 abstinentnih delavnih dni, potem dobimo razmerje 100 : 91,8.

Ker je alkohol obči strup za vse najrazličnejše stanice človeškega telesa — potem nam ta rezultat lahko služi kot obče merilo kateregakoli telesnega in duševnega delavca.

Toda preidimo na sijajne rezultate, katere nam je podal dr. Smith na bazelskem protialkoholnem kongresu l. 1895.

16. Dr. Smith je preiskaval zmoglost učiti se na pamet 12-mestne številke. Osebam, katere je študiral, je dajal po 40, 60 in 80 g alkohola. Poleg tega je študiral kontrolne osebe. Za naše namene bomo študirali samo primerjalne rezultate med abstinentnimi osebami in alkoholiki. Poskusil bom iz krivuli, katere je po dr. Smithovih rezultatih narisal dr. Pfeiderer (Bilderatlas zur Alkoholfirage), rekonstruirati številke.

Število normalno na pamet naučenih števil je znašalo 1. dan: 643, 2. dan: 1321, 3. dan: 1500, 4. dan: 1643, 5. dan: 1714, 6. dan: 1750, 7. dan: 1786, 8. dan: 1911, 9. dan: 1964, 10. dan: 2000 11. dan: 2071, 12. dan: 2080, 13. dan: 2107, 14. dan: 2143, 15. dan: 2179, 16. dan: 2214, 17. dan: 2232, 18. dan: 2250, 19. dan: 2268, 20. dan: 2286, 21. dan: 2300, 22. dan: 2321, 23. dan: 2340, 24. dan: 2350, 25. dan: 2357, 26. dan: 2360, 27. dan: 2365.

Število na pamet naučenih števil je znašalo: brezalkoholni dnevi: 1. dan: 643, 2. dan: 1321, 3. dan: 1500, 4. dan: 1640, 5. dan: 1550; po 40 g alkohola 18 ur pred poskusom: 6. dan: 1500, 4. dan: 1570; po 60 g alkohola 18 ur pred poskusom: 8. dan: 1550, 9. dan: 1521, 10. dan: 1500, 11. dan: 1480; po 80 g alkohola 18 ur pred poskusom: 12. dan: 1500, 13. dan: 1021, 14. dan: 926, 15. dan: 574, 16. dan: 520, 17. dan: 480, 18. dan: 450; brezalkoholni dnevi: 19. dan: 1000, 20. dan: 1500, 21. dan: 1600, 22. dan: 2000, 23. dan: 2180, 24. dan: 2215, 25. dan: 2357; po 80 g alkohola: 26. dan: 1600, 27. dan: 1400.

Razmerje abstinentnega in pivskega dela 6. in 7. poskusni dan je kakor 100:87. Odgovarjajoče razmerje v 8. — 11. poskusnih dnevih je kakor 100:76. Odgovarjajoče razmerje v 12. — 18. poskusnih dnevih je kakor 100:36. Odgovarjajoče razmerje za »postalkoholne« dneve 19. — 25. je kakor 100:79. Odgovarjajoče razmerje za 26. in 27. poskusni dan je kakor 100:63.

Delo abstinenta napram delu pivca je v vseh poskusnih dnevih skupaj kakor 100:68, torej je delo pivca za $\frac{1}{3}$ slabše in manjše kakor delo abstinenta.

17. Dr. Smith je raziskaval tudi vpliv alkohola na sposobnost seštevavanja.

Normalna krivulja pri vežbanju v seštevavanju bi odgovarjala 1. dan: 1417, 2. dan: 1875, 3. dan: 2125, 4. dan: 2210, 5. dan: 2250, 6. dan: 2290, 7. dan: 2375, 8. dan: 2420, 9. dan: 2460, 10. dan: 2500, 11. dan: 2540, 12. dan: 2580, 13. dan: 2605, 14. dan: 2635, 15. dan: 2665, 16. dan: 2690, 17. dan: 2710, 18. dan: 2730, 19. dan: 2750, 20. dan: 2770, 21. dan: 2790, 22. dan: 2810, 23. dan: 2820, 24. dan: 2822, 25. dan: 2823, 26. dan: 2824, 27. dan: 2825 seštetim številom.

Alkoholik je seštel 1. dan: 1417, 2. dan: 1875, 3. dan: 1950, 4. dan: 2000, 5. dan: 2100 števil na brezalkoholne dneve, po 40 g alkohola 18 ur pred poskusom: 6. dan: 2100, 7. dan: 2200 števil; po 60 g alkohola 18 ur pred poskusom: 8. dan: 2250, 9. dan: 2125, 10. dan: 2170, 11. dan: 2055 števil; po 80 g alkohola 18 ur pred poskusom: 12. dan: 2170, 13. dan: 2085, 14. dan: 2020, 15. dan: 2000, 16. dan: 1830, 17. dan: 1750, 18. dan: 1665 števil;

brezalkoholni dnevi: 19. dan: 2420, 20. dan: 2540, 21. dan: 2585, 22. dan: 2625, 23. dan: 2585, 24. dan: 2670, 25. dan: 2625 števil; po 80 g alkohola: 26. dan: 2170, 27. dan: 2024 števil. (Rekonstruirano po dr. Pfeidererjevih krivuljah v »Bilderatlas zur Alkoholfirage«.)

»Majnovrednost dela« pod vplivom alkohola 6. in 7. poskusni dan za 80%, 8. — 11. dan za 13%, 12. — 18. poskusni dan za 27%, 19. — 25. poskusni dan za 25%. V alkoholnih dnevih je manjvrednost pivčevega dela povprečno 18%, v vseh poskusnih dnevih skupaj povprečno 15,3%.

18. Naravnost klasičen je eksperiment, ki nosi naslov: alkohol in asocijacija idej!

Dr. Smith je našel v »brezalkoholnih« dnevih 46,8% visokovrednih in samo 0,4% malovrednih asocijacij (1. — 5. poskusni dan). Po 40 g alkohola je padlo število visokovrednih idej na 21%, dočim je istočasno naraslo število malovrednih misli na 11,3% (6. in 7. poskusni dan). Po 60 g alkohola se je to isto razmerje 8. — 11. poskusni dan samo za malenkost pomaknilo. Po 80 g alkohola je število visokovrednih asocijacij zopet grozno padlo, namreč na 11,3%, a število malovrednih asocijacij znaša istočasno 8,4% 12. — 17. poskusni dan). V brezalkoholnih poskusnih dnevih 18. — 21. oz. 22. — 25. je naraslo število visokovrednih asocijacij na 24,6% oz. na 40%, dočim je istočasno padlo število malovrednih asocijacij na 3,4% oz. na 4%. 26. in 27. poskusni dan se je poskusnim osebami zopet dalo 80 g alkohola. Tukaj je padlo število visokovrednih misli na 17%, dočim je število malovrednih misli naraslo na 7%.

Prosim Vas, da mi na tem mestu dovolite malo opazko.

Vzemimo, da odgovarja 40 g alkohola približno $\frac{1}{2}$ l vina, 60 g alkohola $\frac{2}{3}$ l vina, a 80 g 1 l vina. Potem bi prosil, da to dejstvo primerjate in uporabite v zadnjem Smithovem eksperimentu. Z ozirom na to primerjanje bi prosil zagovornike »politerčkov in zmernosti«, da si denejo ta slednji eksperiment debelo tiskano v okvir ter da ga vsako jutro študirajo namesto jutranje molitve. Prepričan sem, da bodo postali trezni (abstinenti) in naši najboljši delavci. Kajti polovična rešitev še ni rešitev.

Toda naj se mi dovoli, da razjasnim, kakšne misli in razlogi so me dovedli do gornje opazke? Kajti vsaki težki in nepremišljeni opazki se sme s pravom zameriti!

Evo.

Zadnji Smithov eksperiment pravi, da ima abstinent za 127% več visokovrednih asocijacij nego človek, ki je spil $\frac{1}{2}$ l vina (razmerje je 227:100). — dočim pri $\frac{1}{2}$ l vina naraste število malovrednih asocijacij za 2750% (100:2850!).

Ali niso tedaj moje gornje besede skoro premile? Treba je vzeti v obzir, da je bil ta Smithov eksperiment mnogo premalo znan in premalo obdelan. Širimo zato misel tega eksperimenta.

Napram pivcu, ki spiše dnevno 1 l vina se zmanjša število visokovrednih misli za 330% (430:100) dočim naraste število malovrednih misli za 2000% (100:2100).

Isto kar velja za odrasle, velja še v mnogo večji meri za nedoraslo šolsko mladino. Čuvajmo torej našo mladino pred narodnim strupom alkoholom.

Istina je, da je abstinentna mladina, organizirana v Sv. vojski kot takozvani »Mladi junaki«. Pred dobrim letom smo jih našli 40.000! Vkljub temu se v Sloveniji še niso premaknili z mrtve točke. Slovenija še vedno vodi prvenstvo pijančevanja v Jugoslaviji. Abstinenti smatrajo kot čudake in norce! A pravi norci — — —? Če bi nadaljevali, bi družba tega ne prenesla! Zato »dozirajmo« resnico!! — Istina je, da smo začeli brati. Žal šele ob dvajstih! Na prvi poti smo, ker smo začeli z mladino.

I sokolski savez sledi s svojim naraščanjem. — Toda koliko bode brezplodnega dela, z malim pozitivnim uspehom. Zakaj? Zato, ker bode mladina, ko bode odrasla, zabredla v »gnilo morje« svoje okolice, v tradicionalno pivsko močvirje naše družbe. Kaj je torej potrebno?

Potrebno je, da učiteljstvo, eden naših najidealnejših in najdelavnejših stanov, udeleži spoznanje škodljivosti alkohola predvsem pri samem sebi. S tem ne bode dvignilo samo svojo osebno duševno in telesno potenco, ne bode samo efekt svojega šolskega, specijelno anti-alkoholnega dela ogromno povečalo, — temveč bode zaradi svojega osebnega vzgleda tudi v stanju ugodno vplivali na stariše, s tem indirektno zopet na šolo in učence. Zaradi osebnega vzgleda bode učiteljstvo potem tudi v stanju nuditi svojim odraslim bivšim učencem prijetno in »trezno« družbo.

Učiteljstvo naj se zaveda, da nosi na sebi veliko odgovornost za našo narodno bodočnost, ki leži v mladih generacijah. Učiteljstvo ve kaj je vzgoja in kakšne važnosti je vzgoja. Zato nosi ono dvojno odgovornost. Učiteljstvo ne sme delati tako in toliko kakor je plačano. Ono mora delati tako, da se vzgoji kar največ dobrih poštenih in delavnih ljudi — brez ozira na plačo. To je dolžnost, kateri se nobeden učitelj ne sme odtegniti. Dete zaradi nevednosti, lenobe ali počasnosti merodajnih faktorjev ne sme trpeti. Kajti to, kar se v mladosti zamudi, to je ponavadi za večno zamujeno. Učiteljstvo sme in mora vse storiti, da si zagotovi svoj materialni obstanek — vse to na noben način na račun mladine.

Zašel sem nekoliko na stranpota.

Učiteljstvo je najvažnejši faktor vsega našega življenja. Z važnostjo pa raste dolžnost! Dolžnost učiteljstva je, da povede naš narod na trezna pota. Predpogoj »uspešnega« vršenja te dolžnosti je osebna treznost. Ne samo spoznati škodljivo dejstvo, temveč »dosledno« se ga izogibati.

Doslodnost! Doslodnost! in treznost!

In hoc signo vinces Jugoslavia!

V tem znamenju boš zmagala Jugoslavia!

OGNjenik ETNA.

Etna je največji ognjenik Evrope, vzdiguje se na severovzhodnem delu Sicilije iz Katanijske ravnine. Visok je 3274 m. Ob vznožju meri v obsegu 130 km, v njegovi okolici se nahaja 65 naselbin s 300.000 prebivalci. Okrog in okrog ga obdajajo globoke zajede. Iz temelja se vzdiguje mogočen stožec, po katerem je nasejanih nad 200 malih žrel. V višini kakih 3000 m leži gorska planota Piano del Lago, ki meri 3 km v premeru. Na južni strani stoji Četa Inglese, katero so sezidali Angleži leta 1811, tu zavre voda pri 89° C, rastlinstvo pa ponehuje, zraven je astronomska opazovalnica. Na vzhodni strani planote je globoka zajeda proti morju Val del Bove, ki je bilo nekdanje glavno žrelo Etna. Neposredno na robu Val del Bove stoji »stolp modrijanov«, v katerem je po pravljici stanoval Empedokles. Na Etno se gre navadno iz Nicolosi, 700 m visoko ležečega kraja. Od leta 1895 vozi železnica okrog Etna in od leta 1896 k morskemu obali.

Vsa okolica Etna je posejana z mestu, vasi in vilami ter rastejo tam vsi proizvodi sicilijanskega poljedelstva, zlasti vino do 1100 m višine. Razgled z južne strani nudi opazovalcu krasne nasade oliv, dateljev, smokv, lavorjev, oranž in granat. Od višine 500 do 1300 m uspeva vino in kostanji. Tretji pas rastlinstva obsega krasne gozde, bukke, breze in hraste. Od 2200 m dalje pa se vrsi samo grmičevje. Od te višine nadalje pa ponehava rastlinstvo. V zadnjem pasu je tudi poleti led in sneg, s

katerim se ne oskrbuje le Sicilija, ampak tudi Malta.

Pred Kristusovim rojstvom je Etna enajstkrat bruhala, posebno hudi izbruhi so bili l. 477 in 121. Po Kr. r. pa je bruhal ognjenik močno v letih 1160, 1169, 1329, 1536, 1537, 1669, 1693, 1763; 1787; 1792; 1802; 1805; 1809; 1811—12, 1819, 1832, 1838, 1842, 1852, 1865, 1874; 1879; 1886; 1892; 1899. Reke lave so pri Etni v primeri z Vezuvom kakor veletoki in potoki. Vsakokrat je povzročil izbruh velikansko škodo. Redko bruha pri glavnem žrelu, ampak se odpro posebna stranska žrela. Pri izbruhu l. 1874 se je gora razpočila do Monte Nero.

Pri vseh tako mnogotevilnih izbruhih, ki so združeni vedno s pustošenjem, se nam vriva vprašanje, zakaj se ljudje, kljub temu, da se bruhanje ponovi, ponovno naselijo ob vznožju ognjenika? Ali se nadejajo, da bo gora polagoma ugasnila, ali jih vleče rodovitnost kraja, ali ljubezen do domače grude? Kdo zna? Ob sedanji grozni katastrofi zopet bežijo in ko se Etna pomiri, bodo prišli in znova zidali svoje domove in obdelovali ljubljeno domačo grudo.

RAZGLAS.

Na temelju dopisa komande vojnega okrožja Celje št. 11.560 z dne 14. V. t. l. pozivljamo vse lastnike avtomobilov (osebni in tovarni), motociklov, brez in s priklopnim vozom, biciklov s pomožnim motorjem, triciklov in biciklov, ki bivaajo v območju mesta Celja, da prijavijo svoja vozila na celjskem mestnem magistratu soba štev. 6 od 18. do 23. junija 1923 med uradnimi urami, to je od 9. do 12. ure dopoldne. Za prijavo so potrebni pri avtomobilih sledeči podatki: 1. Znamka avtomobila; 2. SL- številka; 3. številka motorja; 4. motor s številom cilindrov; 5. število konjskih sil (HP); 6. za koliko oseb je avtomobil prirejen (pri tovarnih, koliko ton se lahko vozi); 7. sistem prenosa in krmila; 8. dimenzija pnevmatike (prednjih in zadnjih koles); 9. kakšna je razsvetljava (električna ali karbidna); 10. kakšne rezervne dele ima; 11. vrednost. Pri motociklih in biciklih s pomožnim motorjem so potrebni sledeči podatki: 1. znamka; 2. SL-številka; 3. številka motorja; 4. motor s številom cilindrov; 5. število konjskih sil; 6. sistem prenosa; 7. dimenzija pnevmatike; 8. kakšna je razsvetljava (električna ali karbidna); 9. kakšne rezervne dele ima; 10. vrednost. Pri triciklih s pomožnim motorjem so potrebni sledeči podatki: 1. Znamka; 2. številka; 3. sistem prenosa; 4. dimenzija pnevmatike; 5. kakšne rezervne dele ima; 6. vrednost. Vsako prodajo ali nakup vozil se mora javiti v 3 dneh podpisaneemu uradu ter se mora navesti ime, priimek, poklic in točen naslov kupovalca oz. prodajalca. Lastnike opozarjamo na strogo kazen, ki jih bo zadela v slučaju neprijave ali pa prikritja zgoraj navedenih vozil in predmetov, odnosno odpustitve prijave, prodaje ali nakupa. Nevednost o tem razglasu jih ne opravičuje.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimac. Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

SANDALE

najboljši fabrikat

štev. 20-23	Din 50-
24-27	65-
28-31	85-
32-35	100-
36-40	120-
41-46	140-

prodaja, dokler traja zalogo

veletrgovina

R. STERMECKI, CELJE.

Trgovet engros-cons.

Tungsram-žarnice

iz vlečene žice.

Nezdrobljive!

CELJSKA POSOJILNICA

Stanje hranilnih vlog
čez K 70.000.000.—

Narodni dom (na oglu v pritličju)

Stanje hranilnih vlog
čez K 70.000.000.—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od 1. jan. 1923 naprej po 5% brez odpovedi, 5½% do 6% z odpovedjo, večje stalne naložbe in naložbe denarnih zavodov po dogovoru.

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantneje.

„LASTNI DOM“ V CELJU

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo, Prešernova ul. 15.

Sprejema hran. vloge in jih obrestuje po 6% to je 6 Din od sto, proti odpovedi 6½% Din od sto. Pri večjih naložbah po dogovoru

Dovoljujem si vljudno naznaniti, da sem **otvoril**
v Celju, Cankarjeva ul. št. 2, dne 20. tm.

ново lekarno

Priporočam se z odličnim spoštovanjem
Ph. Mr. Fedor Gradišnik.

3—2

Oblastv. koncesijonirana posredovalnica za promet z realitetami

A. P. ARZENŠEK IN DRUGOVI

d. z o. z.

CELJE :: Kralja Petra cesta 22 :: CELJE

Posreduje pri **prodaji** ozir. **nakupu** zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in malih posestev, industrijskih podjetij itd., itd. vestno in točno. 50—8

Dežnikarna Jos. Vranjek

Kralja Pe- Bivša
cesta 25. Celje Graška ul.
priporoča svojo bogato zalogo **dež-**
nikov domačega izdelka po najnižjih
cenah. Sprejema in izvršuje vsa po-
pravila točno in solidno. 10

Kupi se
graščinsko posestvo,
srednje veliko, lepe stavbe v lepi gozdni
legi in v bližini železnice. Ponudbe pod
»brez posredovanja« na uprav. tega lista. 2-2

Ant. Lečnik

urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 61

Prva jugoslov. tvornica
šaluzij, rolet, lesenih in jeklenih zapor
G. Škrbić nasledniki

Braća Vidaković, Zagreb

Telefon 4—92, 23—19.

Ilica 40.

Izdeluje vse vrste rolet kakor: jeklene, lesene, platnene,
rešetke, solnčne plahte in vse dele za iste. Zahtevajte
cenik in proračune. 6—4 Iščemo zastopnike.

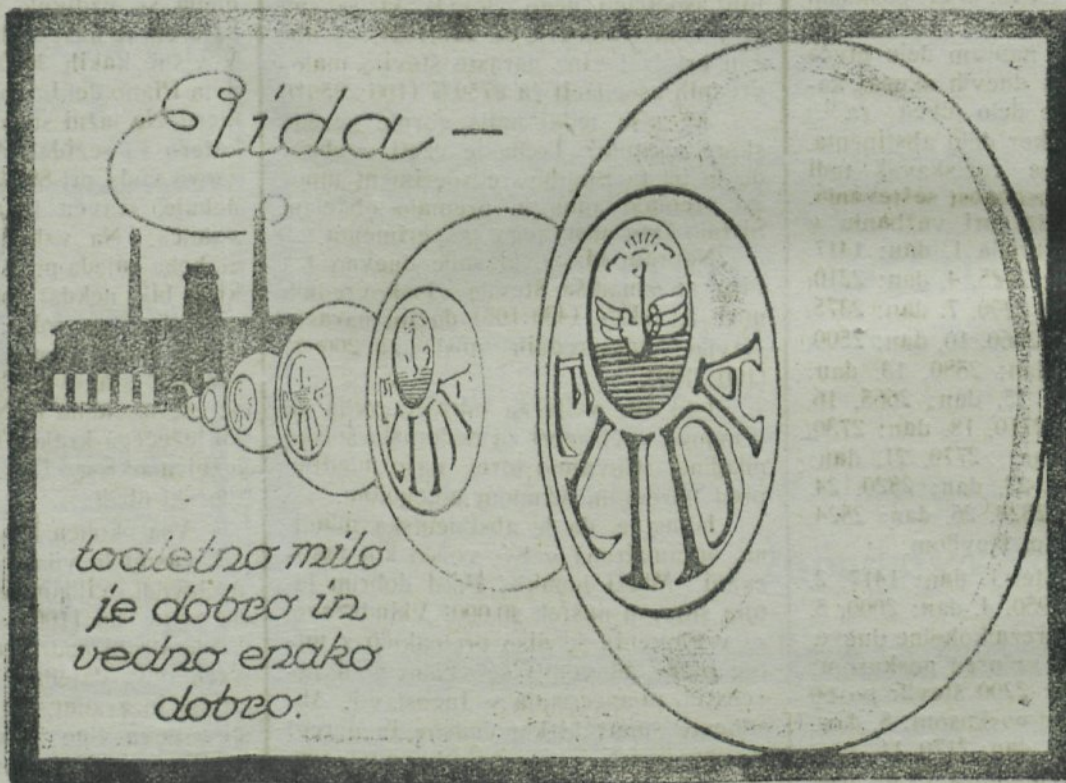

R. SALMIČ-CELJE

(NARODNI DOM)

Ogromna zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine, sre-
brnine, briljantov, opiske, očal itd. Najnižje kon-
kurenčne cene. Popravila točno in zanesljivo.
Kupujem staro zlato in srebro.

Ustanov. leta 1899.

*toaletno milo
je dobro in
vedno enako
dobro.*

Ustanovljena 1864.

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

52—21

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog K 42.000.000.

Vrednost rezervnega zaklada K 8.000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od usako-
gar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno
obrestovanje. Poštne položnice strankam brez-
plačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod
iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank
in sodišč razne vrednostne papirje, vložne knji-
žice i. t. d. Daje v najem PREDALJE v svojih
safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka
sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in na-
kup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvr-
šuje za nje tudi inkaso in druga denarna opr-
vila najkulantneje. IZPLAČILA v inozemstvu
izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna **pojasnila** in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prašanjih.

Enipilarno borni zavod.

Telefon 5160. 35.